

Täysistunto

Torstai 24.9.2015 klo 16.00—18.48

4. Lakialoite laiksi tuloverolain 127 a ja 127 b §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 2/2015 vp Hanna Sarkkinen vas ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan. (Hälinää)

Nyt pyydän siirtämään keskustelut salin ulkopuolelle. Kyselytunti on nimittäin päättynyt.

Keskustelu

17.04 **Hanna Sarkkinen vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Nyt on tosiaan käsittelyssä... (Hälinää)

Puhemies Maria Lohela: Odotatteko, edustaja Sarkkinen, hetken. Odotetaan, että sali rauhoittuu. — Olkaa hyvä.

No niin, kiitoksia! Yritetäänpäs uudestaan. — Arvoisa puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Nyt on tosiaan käsittelyssä... (Eduskunnasta: Ei ole mikrofoni päällä!) — Olisiko nyt mikrofoni päällä? (Eduskunnasta: Ei!) — Onko vielä kukaan, täällä valo kyllä palaa. (Eduskunnasta: Nyt!) — Joko nyt? Kuuluuko? — Nyt kuuluu. No niin, kolmas kerta toden sanoo.

Eli tosiaan käsittelyssä oleva lakialoite tuloverolain 127 a ja 127 b §:n muuttamisesta koskee taloyhtiöiden energiaremontteja. Aloitteessa ehdotetaan, että asunto-osakeyhtiöissä yhtiön nimissä tehtävät energiatehokkuutta parantavat remontit, hajautettua sähkön ja lämmön tuotantoa edistävät hankkeet ja kiinteistökohtaiset uusiutuviin energiamuotoihin pohjautuvat energiajärjestelmien asennus- ja korjaustyöt säädettäisiin kotitalousvähennykseen oikeuttaviksi menoiksi.

Tällä hetkellä kerrostaloissa ja rivitaloissa asuvilla ihmisillä ei ole yhtä hyviä mahdollisuuksia remonttien kotitalousvähennyksiin kuin omakotitaloissa asuvilla. Tämä johtuu siitä, että kerrostaloissa ja rivitaloissa suurimmat remontit tehdään taloyhtiöiden nimissä eivätkä taloyhtiöiden nimiin tehtävät remontit ole osakkaille vähennyskelpoisia menoja. Iso osa asunto-osakeyhtiöiden remonteista jää nykyisen lainsäädännön kotitalousvähennys-säädösten ulkopuolelle, kun vastaavissa remonteissa omakotitaloasujat hyötyvät kotitalousvähennyksestä. Tämä asettaa ihmiset verotuksessa eriarvoiseen asemaan ja hidastaa taloyhtiöiden intoa tehdä energiatehokkuutta parantavia remontteja ja toteuttaa talokohtaisia uusiutuvan energiantuotannon hankkeita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2015 vp

Aloitteessa siis esitetään asunto-osakeyhtiöiden omistajien kotitalousvähennyksen laajentamista energiaremonttien osalta myös taloyhtiöiden tekemiin remonteihin. Ideaali olisi, jos kotitalousvähennysmahdollisuus olisi yhtiössä asuville kaikilta osin samanlainen kuin omakotiasujille, mutta muutoksen rajaaminen koskemaan vain yhtiöiden energiaremontteja on perusteltua kustannusnäkökulmasta ja yhtiöiden tarpeellisten energiaremonttien vauhdittamisen näkökulmasta. Jotta Suomi voisi siirtyä hajautetun uusiutuvan energiantuotannon ja energiatehokkuuden aikakauteen, pitää myös vanhat asunto-osakeyhtiöt saada mukaan tekemään tarpeellisia energiaremontteja.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että asunto-osakeyhtiöiden osakkaat voisivat vähentää verotuksessa energiatehokkuutta parantavista tai hajautettua energiantuotantoa edistävästä asennus- ja remonttihankeista aiheutuvia työ- ja materiaalkustannuksia enimmillään 2 400 euroa vuodessa. Summa vastaa nykyistä kotitalousvähennystä, eli aloitteessa on kyse kotitalousvähennyksen soveltamisalan laajentamisesta.

Tällä hetkellä omakotiasujia tuetaan talokohtaisten uusiutuvan energian järjestelmien rakentamiseen jo kotitalousvähennyksellä, mutta vastaavaa tukea ei ole asunto-osakeyhtiön asukkailla. Kotitalousvähennys voisi olla asunto-osakeyhtiöiden energiahankkeissa ratkaiseva kannustin, joka laskisi huoneistokohtaisia kustannuksia kynnysrajan alle, ja talokohtaisia järjestelmiä lähdettäisiin toteuttamaan. Siksi kotitalousvähennyksistä annettavia säädöksiä pitäisi muuttaa myös niin, että asunto-osakeyhtiöiden energiaremonteissa voisivat asukkaat saada kotitalousvähennystä omistus- ja maksusuhteiden suhteessa.

Mikäli Suomessa ollaan tosissaan uusiutuvan ja hajautetun energian lisäämisessä ja energiatehokkuuspotentiaalin hyödyntämisessä, pitää myös kansalaiset ja asunto-osakeyhtiöt saada mukaan energiaremonttiin. Esimerkiksi isoissa kerrostaloyhtiöissä olisi paljon potentiaalia rakentaa katoille kiinteistökohtaisia aurinkoenergiajärjestelmiä, joiden avulla asukkaat voisivat itse tuottaa sähköä ja lämpöä omiin tarpeisiinsa ja myydä ylijäämän verkkoon. Lisäksi vanhoissa asunto-osakeyhtiöissä voitaisiin tehdä paljon remonteja, jotka parantaisivat energiatehokkuutta. Lakialoitteen myötä asunto-osakeyhtiöiden osakkaat voisivat vähentää verotuksessa esimerkiksi kerrostalon katolle asennettavat aurinkopaneelit tai yhtiön poistoilman talteenottojärjestelmän aiheuttamia kustannuksia. Uskon, että lainmuutos tekisi hankkeisiin ryhtymisen nykyistä houkuttelevammaksi ja nähtäisiin entistä enemmän näitä tarpeellisia energiaremontteja.

Energiatehokkuus on yksi tärkeimmistä ratkaisuista ilmastokriisiin. Ympäristön kannalta parasta energiaa on se, jota ei tarvitse tuottaa ollenkaan. Energiansäästö syntyy pienistä puroista. Siksi tarvitaan juuri tämän lakialoitteen kaltaisia pieniä uudistuksia, jotka yhdessä parantavat koko Suomen energiatehokkuutta. Energiatehokkuuden parantamisessa piilee myös uusia työpaikkoja Suomelle. Cleantech-yritysten suurin kasvupotentiaali on energiatehokkuutta parantavalla alalla. Todennäköisesti kotitalousvähennyksen laajentaminen maksaisi itsensä nopeasti takaisin lisääntyneinä työpaikkoina, energiatoimialan kehittymisenä ja tuontisähkön tarpeen laskuna.

Energiantuotannon tulevaisuus on hajautetussa tuotannossa. Asukkaat, taloyhtiöt, maatilat, kylät ja yritykset tuottavat tulevaisuudessa itse kasvavan osan tarvitsemastaan energiasta erityisesti biopolttoaineilla, aurinkoenergialla ja pientuulivoimalla ja myyvät mahdollista ylijäämäsähköä muille kuluttajille. Hajautettuun ja pientuotantoon enemmän nojautuva energiajärjestelmä ei ehkä ole suurten sähköyhtiöiden toivelistalla, mutta se tukee energiantuotannon kotimaisuutta, huoltovarmuutta ja ympäristöystävällisyyttä sekä vaihto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2015 vp

tasetta. Yhteiskuntapolitiikalla pitää tukea tätä siirtymää kohti hajautetumpaa energiatuotantojärjestelmää.

Muita mahdollisia keinoja edistää vanhojen asunto-osakeyhtiöiden energiaremontteja olisivat esimerkiksi valtiontakaus vihreän energian lainoille, kotitalouksille ja taloyhtiöille sekä Aran myöntämä uusiutuvien energiaremonttien valtiontuki taloyhtiöille. Energia-hankkeita voisi tukea myös esimerkiksi alentamalla aurinkopaneelien arvonalisäverokantaa, yhdenmukaistamalla ja helpottamalla kuntien lupakäytäntöä ja mahdollistamalla hajautetun energiatuotannon tuntikohtainen nettomittarointi sähkön pientuottajille.

Meillä on keinoja edistää hajautettua ja uusiutuvaa energiantuotantoa ja asumisen energiatehokkuutta, mikäli meillä on siihen tahtoa. Meidän on otettava kansallisesti päämäärätietoisia askelia kohti uusiutuvaa, hajautettua, tehokasta ja älykästä energian tuotanto-, jakelu- ja kulutusjärjestelmää.

Toivottavasti tätä aloitetta ei haudata ainakaan vain sen takia, että se on laitettu alulle opposition riveistä. — Kiitos.

17.11 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Sarkkisen lakialoite on erittäin konkreettinen ja käsittelee erittäin tärkeää asiaa. Kotitalousvähennystä kehittämällä voimme parantaa koko Suomen energiatehokkuutta. Energiatehokkuus ja hajautetut, uusiutuvat energiamuodot ovat yksi tärkeimmistä ratkaisuista ilmastokriisiin, ja meidän täytyy panostaa niihin nykyistä enemmän. Energiaremontti täytyy tehdä teollisuuden ja liikenteen lisäksi myös kotitalouksissa. Mielestäni onkin hyvä idea, että kotitalousvähennys laajennettaisiin omakotitaloasukkaiden lisäksi myös rivi- ja kerrostaloasukkaiden käyttöön. Lisäksi, kuten edustaja Sarkkinen äsken totesi, energiatehokkuuden parantamisessa on suuri potentiaali suomalaisten työpaikkojen synnyttämiseksi. Energiatehokkuudesta on puhuttu paljon, mutta tähän asti Suomi ei ole tehnyt asian eteen riittävästi. Me tarvitsemme lisää juuri tällaisia konkreettisia esityksiä.

Toivottavasti tämä edustaja Sarkkisen lakialoite etenee myötätuulussa täällä eduskunnassa reippaasti ja saamme ehkä vielä lisää vastaavia hyviä ideoita.

17.12 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy ilolla tervehtiä tehtyä lakialoitetta, ja toivon todellakin, että tähän paneudutaan, koska tähän on juuri sitä, mitä hallituskin haluaa ajaa. Erityisesti olisin toivonut kyllä, että keskustalaiset kansanedustajat olisivat olleet tässä keskustelussa mukana ja tukemassa tavallaan heidän itsensä omia tavoitteita hajautetun ja uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksien lisäämisestä.

On todella tärkeätä, että sellainen elementti kuin kotitalousvähennys voidaan ulottaa koskemaan myös asunto-osakeyhtiöitä ja niissä asuvia ihmisiä, koska se antaa mahdollisuudet vähän laajempienkin ratkaisujen tuomiseen, ja on mahdollista, että juuri tällaisen lakialoitteen kautta Suomeen syntyy uusia referenssejä siitä, kuinka voidaan esimerkiksi asuinkerrostaloissa luoda omia energiankäyttöjärjestelmiä. Luodaan nyt ensin markkina, eli avataan tämä, minkä jälkeen toimijat eri aloilla voivat lähteä innovoimaan niitä erilaisia menetelmiä, kuinka parhaiten pystyvät tuottamaan sellaisia vähennyskelpoisia ratkaisuja, että tulevat näille markkinoille. Eli tärkeintä olisi nyt, että hallituksessa otetaan tämä asia erinomaisen positiivisena vastaan ja jo viime hallituskaudella monasti ja sitä edelliselläkin esillä ollut nettomittarointi tuotaisiin yhdessä uudelleen keskusteluun, sillä juuri sellaiset menetelmät, joihinka yksittäinen ihminen voi osallistua ja joista palkitaan, voivat mahdol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 39/2015 vp

listaa sen, että me etenemme riuskemmin askelein siinä, että ilmastonmuutosta jokainen yksilö voi omalta osaltaan tehokkaammin ehkäistä.

Vielä lopuksi, arvoisa puhemies, täytyy sanoa, että tämä oli kymmenen pisteen lakialoite.

17.14 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Itse myös kannatan vahvasti tätä edustaja Sarkkisen tekemää aloitetta, ja kuten tässä on edellä tullut, tässä on itse asiassa äärimmäisen monia hyviä erilaisia puolia, mitä tämä toteutuessaan tuo tullessaan. Se sekä työllistää — jos me ajattelemme, että me laajennamme kotitalousvähennyksen käyttöä — se on erittäin merkittävä energiatehokkuuden näkökulmasta ja sitä kautta ilmastonmuutoksen torjunnassa, ja se tuo myös mahdollisuuden kehittää uudenlaisia energiatehokkaita menetelmiä ja sitä kautta voi avata jopa tuotteita, mitä viedä maailmalle.

Haluaisin muistuttaa tässä vielä siitä, että on syytä sitten myös varata näihin energiatehokkuusrahoja, joita kunnat sitten käyttävät, riittävä määrä, jotta sitä avustusta voidaan saada sitten näihin energiaremontteihin kaikkialla, jos tätä vielä laajennetaan.

17.15 Sari Tanus kd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Sarkkisen tekemä lakialoite on todella hyvä. Itse olen iloinen, että sain sen käsiini siinä vaiheessa, kun se oli lähtemässä eteenpäin, ja sain myös sen olla allekirjoittamassa. Ihmettelin itse asiassa, että tällaista kotitalousvähennystä on voitu käyttää omakotitaloissa mutta tällaisissa asunto-osakeyhtiöissä se ei ole ollut mahdollista, ja ajattelin, kuinka eriarvoisessa asemassa asujat ovat olleet. Näkisin itse, että tämmöinen asunto-osakeyhtiössä asuvien asukkaiden mahdollisuus tällaisiin remontteihin kotitalousvähennyksen alaisuudessa on todella sellainen asia, mikä täytyy saada nopeasti käytäntöön. Sillä on iso työllistävä vaikutus, ja niin kuin edelliset puhujat esittivät, sillä on monta monta hyvää positiivista vaikutusta.

Toivoisin, että tämä lakialoite ei jäisi pitkäksi aikaa käsittelyyn vaan saisimme sen mahdollisimman nopeasti myös käytäntöön.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.